

Regulamin
Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej
dla uczniów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017

§ 1. PODSTAWA PRAWNA

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. 2002 nr 13, poz. 125 z późn. zm.).
2. Porozumienie z dnia 01.09.2016 r. pomiędzy Dolnośląskim Kuratorem Oświaty, Kujawsko-Pomorskim Kuratorem Oświaty, Małopolskim Kuratorem Oświaty, Opolskim Kuratorem Oświaty, Podkarpackim Kuratorem Oświaty, Podlaskim Kuratorem Oświaty, Wielkopolskim Kuratorem Oświaty a Fundacją Centrum Edukacji Obywatelskiej ws. określenia zasad współdziałania w zakresie organizacji i przeprowadzenia w roku szkolnym 2016/2017 ponadwojewódzkiego konkursu przedmiotowego z wiedzy o społeczeństwie dla uczniów gimnazjów województw dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego i wielkopolskiego realizowanego pod nazwą Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej.

§ 2. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej, zwany dalej Konkursem, jest ponadwojewódzkim konkursem przedmiotowym obejmującym i poszerzającym treści podstawy programowej z przedmiotu wiedza o społeczeństwie kierowanym do uczniów gimnazjów województw:
  - a) dolnośląskiego,
  - b) kujawsko-pomorskiego,
  - c) małopolskiego,
  - d) opolskiego,
  - e) podkarpackiego,
  - f) podlaskiego,
  - g) wielkopolskiego.
2. Współorganizatorami Konkursu są Kuratorzy Oświaty: Dolnośląski, Kujawsko-Pomorski, Małopolski, Opolski, Podkarpacki, Podlaski i Wielkopolski. Kuratorzy zlecają przeprowadzenie Konkursu Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej z siedzibą w Warszawie, ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa.
3. Obowiązkiem uczniów jest przestrzeganie zasad określonych w Regulaminie, informacjach podawanych przez komisje konkursowe oraz instrukcjach stanowiących część zestawów zadań konkursowych i formularzy projektowych. Ponadto uczniowie przystępujący do Konkursu zobowiązani do bieżącego śledzenia informacji publikowanych na stronie internetowej Konkursu oraz przekazywanych im drogą mejlową.
4. Ostateczne decyzje w sprawach spornych nieobjętych Regulaminem podejmuje Przewodniczący Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej.

§ 3. CELE KONKURSU

Celami Konkursu są:

1. poszerzanie wiadomości, rozwijanie umiejętności i kształtowanie postaw w zakresie kompetencji kluczowych: umiejętności samodzielnego uczenia się, kompetencji społecznych i obywatelskich oraz inicjatywności i przedsiębiorczości,
2. wyłanianie i promowanie młodzieży o ponadprzeciętnej wiedzy i umiejętnościach,
3. wyposażenie nauczycieli w narzędzia wspomagające rozwój ucznia.

§ 4. KONTAKT

1. Informacje dotyczące zasad organizacji i wyników poszczególnych etapów Konkursu są przekazywane poprzez stronę www.ceo.org.pl/kwoie, zwaną dalej stroną internetową Konkursu.
2. Pytania prosimy kierować pocztą elektroniczną na adres kwoie@ceo.org.pl lub telefonicznie pod numer wskazany na stronie internetowej Konkursu.
3. Siedzibą Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej jest
Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa.
Korespondencję prosimy opatrywać dopiskiem „Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej”.

§ 5. PRZEBIEG KONKURSU

1. Konkurs organizowany jest w formie trzech etapów: szkolnego, rejonowego oraz wojewódzkiego. Etapy rejonowy i wojewódzki składają się z dwóch części. Ocena każdej części wyrażona w procentach ma 50% udziału w wyniku ucznia z danego etapu.
2. Zadaniem uczniów jest:
  - a) na etapie szkolnym samodzielne rozwiązanie testu,
  - b) na etapie rejonowym samodzielne: zrealizowanie projektu (część I) i rozwiązanie testu (część II),
  - c) na etapie wojewódzkim samodzielne rozwiązanie testu (część I) oraz zespołowe rozwiązanie zadania analityczno-problemowego (część II).
3. Poszczególne części Konkursu są przeprowadzane zgodnie z następującymi ogólnymi zasadami:
  - a) wszystkie prace uczniów są kodowane; zakodowane dane uczniów są zabezpieczane na czas sprawdzania prac,
  - b) każdy test oraz zadanie zespołowe uczniowie realizują w dniu danego etapu; projekt uczniowie realizują zgodnie z harmonogramem Konkursu określonym w § 10 Regulaminu,
  - c) wszyscy członkowie danego zespołu otrzymują taką samą liczbę punktów za wykonanie zadania zespołowego,
  - d) skład zespołów uczniowie ustalają samodzielnie i zgłaszają Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej poprzez formularz internetowy dostępny na stronie internetowej Konkursu z zachowaniem następujących zasad:
    - zespół liczy 3 lub 4 osoby,
    - zespół składa się z uczniów z tego samego województwa,
    - w zespole nie może znaleźć się więcej niż jeden uczestnik z danej szkoły,
    - w przypadku, gdy część uczniów nie znalazła się w żadnym zespole, Ponadwojewódzka Komisja Konkursowa może dołączyć ich do istniejących zespołów lub stworzyć nowy zespół bez konieczności zachowania powyższych zasad,
  - e) Przewodniczący Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej, na podstawie dostarczonego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną, ma prawo podjąć decyzję o zapewnieniu uczniowi, którego orzeczenie dotyczy, dostosowanych do jego potrzeb warunków pracy na poszczególnych etapach Konkursu. Sposób przekazania Przewodniczącemu orzeczenia precyzuje instrukcja dla Szkolnej Komisji Konkursowej.
  - f) Przewodniczący Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej określa miejsce, w którym dany uczestnik rozwiąże test etapu rejonowego. Dokonując wyboru Przewodniczący bierze pod uwagę skomunikowanie siedzib Rejonowych Komisji Konkursowych ze szkołą uczestnika. W szczególnych przypadkach uczestnicy mogą rozwiązywać zadania konkursowe w siedzibie Rejonowej Komisji Konkursowej właściwej dla innego województwa.
4. Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych etapów zostaną podane na stronie internetowej Konkursu lub w instrukcji pisemnej przedstawionej uczniom bezpośrednio przed rozpoczęciem rozwiązywania testów i zadania zespołowego. W szczególności zostaną podane miejsce i godziny

przeprowadzenia poszczególnych etapów, liczba i forma zadań, czas przeznaczony na rozwiązanie poszczególnych części Konkursu, szczegółowe kryteria oceny projektu wraz z warunkami dopuszczenia projektu do oceny, ogólne kryteria oceny zadania zespołowego, informacje dotyczące sposobu przedstawienia rozwiązań poszczególnych części Konkursu, szczegółowe informacje dotyczące zasad wglądu do prac i składania odwołań.

§ 6. ZASADY KWALIFIKACJI UCZESTNIKÓW

1. W Konkursie mogą wziąć udział:
  - a) na etapie szkolnym wszyscy uczniowie gimnazjum zainteresowani Konkursem, których rodzice (opiekunowie prawni) podpisali oświadczenia zgodne z załączonym wzorem (załącznik nr 1),
  - b) na etapie rejonowym w części projektowej:
    - jeden uczeń, który na etapie szkolnym uzyskał najwyższy wynik w swojej szkole (w przypadku uzyskania przez kilku uczniów tego samego, najwyższego wyniku w szkole, kwalifikowani są wszyscy ci uczniowie) oraz
    - inni uczniowie ze szkoły, którzy na etapie szkolnym otrzymali co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania,
  - c) na etapie rejonowym w części testowej uczniowie, którzy zrealizowali projekt (tj. kompletnie wypełnili i przesłali wszystkie formularze w terminie określonym w § 10 Regulaminu),
  - d) na etapie wojewódzkim uczniowie, którzy spełniają wszystkie poniższe warunki:
    - na etapie rejonowym uzyskali wynik wynoszący co najmniej 75% (łącznie z testu i projektu) i jednocześnie
    - z testu etapu rejonowego uzyskali co najmniej 60% punktów możliwych do uzyskania.
2. Do danego etapu Konkursu lub jego części zakwalifikowani są wyłącznie uczniowie wskazani na liście zakwalifikowanych uczestników zamieszczonej na stronie internetowej Konkursu. Brak zamieszczenia uczestnika na liście zakwalifikowanych jest równoznaczny z niezakwalifikowaniem uczestnika do danego etapu Konkursu lub danej części etapu. Obowiązkiem uczestników jest sprawdzenie, czy znajdują się na ww. liście. W przypadku uznania przez uczestników, że ich nazwisko nie znalazło się na ww. liście w wyniku błędu Komisji, uczestnicy mają obowiązek pisemnego poinformowania o tym fakcie Ponadwojewódzką Komisję Konkursową w terminie określonym w § 10 Regulaminu poprzez wysłanie wiadomości e-mail na adres kwoie@ceo.org.pl.
3. Tytuł finalisty Konkursu otrzymują uczniowie, którzy przystąpili do testu i zadania zespołowego na etapie wojewódzkim.
4. Tytuł laureata Konkursu otrzymują uczniowie, którzy spełniają wszystkie poniższe warunki:
  - a) na etapie wojewódzkim uzyskali wynik wynoszący co najmniej 75%,
  - b) znaleźli się w grupie 25 uczestników etapu wojewódzkiego o najwyższych wynikach w danym województwie lub ich ocena była równa ocenie ostatniego ucznia w ww. grupie.
5. Laureaci i finaliści otrzymują zaświadczenia wydane przez Kuratora Oświaty właściwego ze względu na siedzibę szkoły, której są uczniami.

§ 7. ZGŁOSZENIA

1. Zgłoszenia szkół do Konkursu mają następujący przebieg:
  - a) w woj. dolnośląskim, kujawsko-pomorskim i opolskim poprzez spełnienie następujących warunków:
    - wypełnienie i wysłanie formularza internetowego zamieszczonego na stronie internetowej Konkursu,
    - odebranie przesłanej na wskazany w ww. formularzu adres e-mail wiadomości, wydrukowanie jej treści, podpisanie wydruku przez dyrektora oraz przypieczętowanie pieczęcią szkoły, a następnie wysłanie w formie skanu na adres kwoie@ceo.org.pl do 17.10.2016r. (pon.).

Warunkiem zgłoszenia szkoły do Konkursu jest otrzymanie potwierdzenia zgłoszenia na adres e-mail podany w zgłoszeniu. Potwierdzenie zostanie wysłane po zweryfikowaniu zgłoszenia i będzie

zawierało instrukcję pobrania testu etapu szkolnego. Arkusz będzie dostępny do pobrania od 02.11.2016 r. (śr.).

- b) w woj. małopolskim: nie jest wymagane wcześniejsze zgłoszenie szkoły. Dyrektor każdej szkoły może pobrać arkusz testu etapu szkolnego z [Panelu dyrektora](#) na stronie Kuratorium Oświaty w Krakowie od 02.11.2016 r. (śr.).
- c) w woj. podkarpackim: zgłoszenia do Konkursu są przyjmowane przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, wspólnie ze zgłoszeniami do innych konkursów przedmiotowych. Zgłoszenia szkoły do Konkursu dokonuje dyrektor szkoły poprzez:
  - zalogowanie się w Internetowym Systemie Obsługi Konkursów (ISOK),
  - potwierdzenie w ISOK chęci uczestnictwa szkoły w Konkursie,
  - podanie w ISOK przewidywanej liczby uczestników Konkursu.

Powyższe czynności należy wykonać w terminie 01.10.2016-16.10.2016 r.

02.11.2016 r. (śr.) od godz. 11:00 dyrektorzy szkół mogą pobrać z ISOK zaszyfrowany plik z testem. Hasło do odszyfrowania pliku udostępnione zostanie w ISOK 03.11.2016 (czw.) o godz. 8:00.

- d) w woj. podlaskim: zgłoszenia do Konkursu są przyjmowane przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku, wspólnie ze zgłoszeniami do innych konkursów przedmiotowych. Zgłoszenia szkoły do Konkursu dokonuje dyrektor szkoły. W tym celu:
  - do 15.09.2016 r. (czw.) rejestruje szkołę na stronie internetowej www.konkursy.kuratorium.bialystok.pl, otrzymuje indywidualny login i hasło;
  - do 20.10.2016r. (czw.) wypełnia elektroniczny formularz zgłoszeniowy;

Dyrektorzy szkół, po zalogowaniu, pobierają test ze strony internetowej wskazanej przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku, zgodnie z informacją przekazaną szkole drogą elektroniczną do 02.11.2016r. (śr.). Arkusz testu etapu szkolnego dostępny będzie do pobrania od 03.11.2016 r. (czw.).

- e) w woj. wielkopolskim: szkoła zgłasza swój udział w Konkursie do 05.10.2016 r. (śr.) poprzez wypełnienie formularza internetowego (wspólnie ze zgłoszeniami do innych konkursów przedmiotowych), którego adres zostanie wysłany 28.09.2016 r. (śr.) na adres e-mail gimnazjów (podany w SIO). Arkusz testu etapu szkolnego zostanie wysłany 02.11.2016 r. (śr.) na adres e-mail szkoły podany w zgłoszeniu.

- 2. Jeśli w szkole nie jest organizowany etap szkolny Konkursu, zadaniem dyrektora szkoły jest umożliwienie uczniom udziału w etapie szkolnym w innej szkole oraz zapewnienie im opieki.

§ 8. WGLĄD DO PRAC KONKURSOWYCH I ODWOŁANIA

- 1. Prawo wglądu do prac konkursowych oraz złożenia odwołania od ich oceny i sposobu przeprowadzenia danego etapu (lub jego części) przysługuje uczestnikom, ich rodzicom (opiekunom prawnym) i opiekunom naukowym.
- 2. Do każdej pracy danego ucznia można wnieść tylko jedno odwołanie. W jednym odwołaniu można odwołać się od oceny więcej niż jednego elementu pracy (zadania) oraz sformułować więcej niż jedną wątpliwość do sposobu przeprowadzenia danego etapu (lub jego części).
- 3. Odwołania należy wносить do Zespołu ds. Odwołań Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej poprzez:
  - a) na etapie szkolnym: skierowanie podania do Szkolnej Komisji Konkursowej,
  - b) na etapie rejonowym i wojewódzkim: wypełnienie formularza dostępnego na stronie internetowej Konkursu. Warunkiem wpłynięcia odwołania jest otrzymanie potwierdzenia na adres e-mail podany w formularzu przez zgłaszającego odwołanie.
- 4. Odwołania muszą:
  - a) mieć formę pisemną,
  - b) określać poszczególne elementy pracy (zadania), których ocenę odwołujący się uważa za błędną, lub elementy danego etapu (lub części etapu) Konkursu, którego przeprowadzenie odwołujący się uważa za nieprawidłowe,

- c) zawierać uzasadnienie.
5. Wniesienie odwołań niezgodnie z treścią powyższych zasad skutkuje ich nierozpatrzeniem.
6. Odwołania rozpatruje Zespół ds. Odwołań wskazany przez Przewodniczącego Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej spośród członków Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej. W skład Zespołu ds. Odwołań wchodzi co najmniej jedna osoba niezaangażowana w tworzenie zadań i ocenę rozwiązań prac konkursowych, do której należy ostateczna decyzja dotycząca odpowiedzi na odwołanie.
7. Zespół ds. Odwołań może podjąć następujące decyzje:
- a) w odpowiedzi na odwołania dot. oceny testu etapu szkolnego: decyzja Zespołu dotyczy tylko pracy tego ucznia, do której zostało zgłoszone odwołanie,
  - b) w odpowiedzi na odwołania dot. oceny testu etapu rejonowego lub wojewódzkiego:
    - jeśli odwołanie dotyczy kwestii indywidualnych (w szczególności błędu odczytu odpowiedzi z karty odpowiedzi), a nie kwestii odnoszących się do poprawności merytorycznej zadania, decyzja Zespołu dotyczy tylko pracy tego ucznia, do której zostało zgłoszone odwołanie,
    - jeśli odwołanie dotyczy kwestii odnoszących się do poprawności merytorycznej zadania, wtedy:
      - jeśli w danym zadaniu Zespół uzna za poprawną również inną lub inne odpowiedzi niż tę wskazaną w kluczu odpowiedzi, wówczas Zespół może przyznać punkty za dane zadanie również wszystkim tym uczniom, którzy zaznaczyli odpowiedź uznaną za poprawną w wyniku rozpatrzenia odwołania,
      - ponadto jeśli w danym zadaniu poprawną odpowiedzią jest odpowiedź inna niż wskazana w kluczu odpowiedzi (a odpowiedź wskazana w kluczu odpowiedzi jest błędna), wówczas Zespół nie może obniżyć oceny uczniom, którzy wskazali odpowiedź pierwotnie uznaną za poprawną,
      - jeśli w danym zadaniu żadna odpowiedź nie była poprawna, wówczas Zespół może unieważnić dane zadanie, tj. przyznać każdemu uczniowi, który rozwiązał test, maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie,
  - c) w odpowiedzi na odwołanie dot. oceny projektu: decyzja Zespołu dotyczy tylko pracy tego ucznia, do której zostało zgłoszone odwołanie,
  - d) w odpowiedzi na odwołanie dot. oceny zadania zespołowego: decyzja Zespołu dotyczy pracy całego zespołu, do którego zostało zgłoszone odwołanie.
8. Odpowiedź na odwołanie wraz z uzasadnieniem zostanie wysłana na adres e-mail ucznia podany w protokole etapu szkolnego (na etapie szkolnym) lub w formularzu wymienionym w punkcie 3b (na etapach rejonowym i wojewódzkim).
9. Terminy poszczególnych czynności są wskazane w § 10 Regulaminu.
10. Decyzja Zespołu ds. Odwołań jest ostateczna.

§ 9. KOMISJE KONKURSOWE

1. Za przeprowadzenie Konkursu odpowiada Ponadwojewódzka Komisja Konkursowa powołana przez Kuratorów Oświaty właściwych dla województw określonych w § 2 ust. 1.
2. Za przeprowadzenie poszczególnych etapów Konkursu odpowiadają:
  - a) na etapie szkolnym Szkolne Komisje Konkursowe powołane przez dyrektorów poszczególnych szkół,
  - b) na etapie rejonowym w części projektowej Ponadwojewódzka Komisja Konkursowa,
  - c) na etapie rejonowym w części testowej Rejonowe Komisje Konkursowe powołane przez właściwego Kuratora Oświaty na wniosek Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej,
  - d) na etapie wojewódzkim Wojewódzka Komisja Konkursowa powołana przez właściwego Kuratora Oświaty na wniosek Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej.
3. Członkowie wszystkich komisji konkursowych zobowiązani są do zachowania tajności zadań konkursowych i kluczy odpowiedzi do momentu przeprowadzenia poszczególnych etapów Konkursu.

4. Autorzy i recenzenci zadań oraz Przewodniczący Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej nie mogą przygotowywać uczniów lub własnych dzieci do udziału w Konkursie.
5. W pracach każdej z komisji konkursowych mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów i osób wspomagających pracownicy Kuratoriów Oświaty.
6. Zadaniem Szkolnej Komisji Konkursowej jest:
  - a) zapoznanie uczniów i rodziców (opiekunów prawnych) z niniejszym Regulaminem;
  - b) uzyskanie od rodziców (opiekunów prawnych) uczniów oświadczeń zgodnych z załączonym wzorem (załącznik nr 1);
  - c) pobranie arkusza testu etapu szkolnego (arkusz z zadaniami, karta odpowiedzi) w sposób wskazany w § 7 (Zgłoszenia) i wydrukowanie odpowiedniej liczby egzemplarzy arkusza i karty dla uczniów;
  - d) zorganizowanie i przeprowadzenie etapu szkolnego zgodnie z instrukcją otrzymaną od Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej,
  - e) ocena prac uczniów zgodnie z kluczem odpowiedzi, dostępnym do pobrania ze strony internetowej Konkursu;
  - f) rozkodowanie prac uczniów;
  - g) przedstawienie zasad wglądu do prac i jego umożliwienie;
  - h) przyjęcie odwołań;
  - i) przekazanie Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej:
    - elektronicznie: protokołu z przebiegu etapu szkolnego. Szczegółowy opis sposobu przekazania protokołu zostanie podany na stronie internetowej Konkursu wraz z publikacją arkusza etapu szkolnego. Do protokołu należy dołączyć:
      - skany oświadczeń rodziców, o których mowa w literze b) oraz
      - w przypadku zgłoszenia odwołań – skany odwołań i prac uczniów odwołujących się.
    - listownie:
      - karty odpowiedzi wszystkich uczniów biorących udział w etapie szkolnym (zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych do części projektowej etapu rejonowego);
  - j) zabezpieczenie i przechowanie dokumentacji konkursowej obejmującej: listę uczestników etapu szkolnego, oświadczenia rodziców, protokół z przebiegu etapu szkolnego do terminu określonego w § 10 Regulaminu.
7. Zadaniem dyrektora szkoły jest zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom etapów rejonowego i wojewódzkiego w czasie dojazdu do miejsca przeprowadzenia danego etapu oraz powrotu do szkoły.
8. Zadaniem Rejonowej Komisji Konkursowej i Wojewódzkiej Komisji Konkursowej jest:
  - a) odebranie arkuszy konkursowych od Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej,
  - b) zorganizowanie i przeprowadzenie, odpowiednio testu etapu rejonowego (etapu wojewódzkiego) w warunkach zapewniających samodzielną pracę uczestników (uczestników i zespołów uczniowskich) oraz dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych bez naruszenia zasad samodzielnej pracy, terminu ani czasu trwania testu etapu rejonowego (etapu wojewódzkiego), zgodnie z informacjami przekazywanymi przez Ponadwojewódzką Komisję Konkursową,
  - c) przekazanie Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej kart odpowiedzi uczniów i protokołu.
9. Zadaniem Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej jest:
  - a) współpraca z autorami i recenzentami zadań konkursowych oraz koordynacja prac Rejonowych i Wojewódzkich Komisji Konkursowych,
  - b) określenie i opublikowanie szczegółowych zasad przeprowadzenia poszczególnych etapów i oceny prac uczniów, w szczególności procedury kodowania prac i miejsc przeprowadzenia poszczególnych etapów,

- c) opublikowanie wyników uczniów oraz dokonanie kwalifikacji uczniów do etapu rejonowego w części projektowej, etapu rejonowego w części testowej i etapu wojewódzkiego oraz wyłonienie finalistów i laureatów Konkursu,
- d) sprawdzenie projektów, testów etapu rejonowego, testów i rozwiązań zadania zespołowego etapu wojewódzkiego,
- e) umożliwienie dokonania wglądu do prac etapów rejonowego i wojewódzkiego, przyjmowanie odwołań na etapach rejonowym i wojewódzkim oraz przekazywanie odpowiedzi na odwołania,
- f) przygotowanie wykazu zaświadczeń dla laureatów i finalistów Konkursu,
- g) udzielanie odpowiedzi na pytania związane z przebiegiem Konkursu,
- h) zabezpieczenie i przechowywanie prac uczniów z etapów szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego w wersji elektronicznej do terminu określonego w § 10 Regulaminu,
- i) przygotowanie sprawozdania z przebiegu Konkursu dla Kuratorów Oświaty.

§ 10. HARMONOGRAM KONKURSU

Wydarzenie	Termin
Terminy zgłoszeń i udostępnienia arkusza testu etapu szkolnego są opisane w § 7. (Zgłoszenia)	
Przekazanie Szkolnym Komisjom Konkursowym instrukcji dot. przeprowadzenia testu etapu szkolnego	do 19.10.2016 (śr.)
Test etapu szkolnego Opublikowanie arkusza konkursowego i klucza odpowiedzi	03.11.2016 (czw.)
Przekazanie uczestnikom wyników oceny prac konkursowych i zasad wglądu do prac przez Szkolne Komisje Konkursowe	04.11.2016 (pt.)
Wgląd do prac uczestników i przyjmowanie odwołań Przekazanie Ponadwojewódzkiej Komisji Konkursowej: <ul style="list-style-type: none"> • elektronicznie: protokołu etapu szkolnego (w tym dokumentów wymienionych w § 9 ust. 6 pkt. i) • listownie: kart odpowiedzi wszystkich uczniów (zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych) 	do 09.11.2016 (śr.)
Przekazanie uczniom decyzji w sprawie odwołań	do 15.11.2016 (wt.)
Opublikowanie listy uczniów zakwalifikowanych do etapu rejonowego	do 15.11.2016 (wt.)
Opublikowanie zasad pracy nad projektem i kryteriów oceny projektu	15.11.2016 (wt.)
Projekty: rejestracja uczniów Zgłaszanie ewentualnych błędów na liście zakwalifikowanych do części projektowej etapu rejonowego	16-17.11.2016 (śr. - czw.)
Projekty: rozpoczęcie realizacji projektu (przekazanie uczniom indywidualnych linków do realizacji projektu)	20.11.2016 (nd.)
Projekty: przesłanie przez uczniów formularza 1 (po tym terminie ocena projektu zostanie obniżona)	do 26.11.2016 (sob.), 23:59
Projekty: przesłanie przez uczniów formularza 2 (po tym terminie ocena projektu zostanie obniżona)	do 08.12.2016 (czw.), 23:59
Opublikowanie zasad, miejsc i godzin przeprowadzenia testu etapu rejonowego	do 14.12.2016 (śr.)
Projekty: przesłanie przez uczniów formularza 3 (po tym terminie ocena projektu zostanie obniżona)	do 19.12.2016 (pon.), 23:59

Wydarzenie	Termin
Projekty: zakończenie realizacji projektu (po tym terminie nie będzie możliwości przesyłania formularzy 1, 2 oraz 3)	22.12.2016 (czw.), 23:59
Opublikowanie listy uczniów, którzy zrealizowali projekt i są dopuszczeni do testu etapu rejonowego	do 25.12.2016 (nd.)
Zgłaszanie ewentualnych błędów na liście zakwalifikowanych do części testowej etapu rejonowego	do 27.12.2016 (wt.)
Test etapu rejonowego Opublikowanie arkusza konkursowego i klucza odpowiedzi	09.01.2017 (pon.)
Opublikowanie wyników testu etapu rejonowego i oceny projektów Opublikowanie zasad wglądu do testów Udostępnienie formularzy składania odwołań od oceny testu i od oceny projektów	11.01.2017 (śr.)
Wgląd do testów uczestników i przyjmowanie odwołań od oceny testu i projektów	do 14.01.2017 (sob.)
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań od oceny testu i projektów Opublikowanie ostatecznych wyników etapu rejonowego Opublikowanie zasad, miejsca i godzin przeprowadzenia etapu wojewódzkiego Udostępnienie formularza rejestracji zespołu	do 06.02.2017 (pon.)
Zgłaszanie ewentualnych błędów na liście zakwalifikowanych etapu wojewódzkiego	do 08.02.2017 (śr.)
Zarejestrowanie zespołu na etap wojewódzki	do 17.02.2017 (pt.)
Opublikowanie składów zespołów pracujących na etapie wojewódzkim	do 20.02.2017 (pon.)
Etap wojewódzki (obie części) Opublikowanie arkuszy konkursowych i schematów oceniania	01.03.2017 (śr.)
Opublikowanie wyników testu etapu wojewódzkiego Opublikowanie zasad wglądu do testów Udostępnienie formularza składania odwołań od oceny testu	03.03.2017 (pt.)
Wgląd do testów uczestników i przyjmowanie odwołań od oceny testu	do 06.03.2017 (pon.)
Opublikowanie oceny zadań zespołowych Opublikowanie zasad wglądu do rozwiązań zadania zespołowego Udostępnienie formularza składania odwołań od oceny zadania zespołowego	13.03.2017 (pon.)
Wgląd do prac zespołowych uczestników i przyjmowanie odwołań od ich oceny	do 16.03.2017 (czw.)
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań od oceny testu i prac zespołowych Opublikowanie ostatecznych wyników etapu wojewódzkiego, w tym listy laureatów	03.04.2017 (pon.)
Zakończenie okresu przechowywania dokumentacji Konkursu (w formie elektronicznej)	31.08.2019 (sob.)

§ 11. ZAKRES WYMAGAŃ

Zadania konkursowe na każdym etapie będą wymagały zastosowania podanych w zakresie wymagań umiejętności w odniesieniu do wypisanych zagadnień. Uczestników obowiązuje znajomość znaczenia

poszczególnych pojęć zgodna z treścią wskazanych źródeł. Uczestnicy Konkursu powinni rozumieć wszystkie informacje podane w źródłach (również te w źródle niewyjaśnione).

Zwracamy uwagę na konieczność śledzenia zmian (głównie w zakresie składów instytucji) wynikających z różnicy czasu między ukazaniem się źródeł a datami etapów Konkursu. O ile nie jest powiedziane inaczej, zadania dotyczą stanu aktualnego na dzień danego etapu Konkursu.

Etap szkolny

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności obejmujące i poszerzające treści podstawy programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie. W szczególności wymagane jest:

- odtwarzanie posiadanych informacji i odczytywanie podanych;
- wyjaśnianie: nazywanie, opisywanie, streszczanie, rysowanie, zaznaczanie na grafice;
- analizowanie: selekcjonowanie, porządkowanie, porównywanie, wykonywanie obliczeń, interpretowanie, łączenie, uogólnianie, wnioskowanie, wskazywanie wspólnych cech, różnic, przyczyn, skutków, zależności, analogii, przejawów oraz przykładów;
- formułowanie własnego stanowiska (w tym wartościowanie);
- uzasadnianie (w tym argumentowanie).

Powyższe umiejętności obowiązują w stosunku do wymaganych wiadomości oraz informacji zawartych w podanych źródłach w formie m.in. tekstu, nagrania, tabeli, grafiki (np. wykresu, schematu, rysunku, fotografii, mapy).

Wiadomości

Uczestnicy Konkursu powinni opanować wiadomości obejmujące i poszerzające treści podstawy programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie. W szczególności wymagana jest znajomość:

- zasad funkcjonowania samorządów w Polsce,
- rodzajów państw,
- zasad działania społeczeństwa obywatelskiego oraz społeczeństwa,
- podstaw ustroju Polski oraz
- bieżących wydarzeń w Polsce, Europie i na świecie.

Dokładny zakres wymagań stanowią poniższe zagadnienia.

Samorząd

Samorząd uczniowski (władze, prawa ucznia, formy działania); samorzady terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje); podział zadań między administracją samorządową a rządową w województwie; podział administracyjny Polski na poziomie województw i ich stolic; budżet gminy (sposób przyjmowania, dochody, wydatki); samorzady nieterytoryalne (rodzaje, rola, przykłady).

Państwo

Władza (rodzaje, źródła, narzędzia); cechy państwa; klasyfikacja państw według: ustroju politycznego, formy państwa, ustroju ekonomicznego, jednolitości, stopnia scentralizowania, systemu partyjnego, systemu rządów); demokracja (rodzaje i ich zasady, historia w Polsce i na świecie, kryzys demokracji: legitymizacja władzy, populizm, ruchy skrajne – orientacja prawicowa i lewicowa, przyczyny, zagrożenia, przeciwdziałanie); obywatelstwo (sposoby nabywania); korupcja (formy, przyczyny, skutki); mapa polityczna świata; stolice i flagi państw europejskich.

Spółeczeństwo

Spółeczeństwo obywatelskie: sposoby wpływu na decyzje władz, podmioty działające w sferze publicznej (zadania, formy działania, przykłady), stowarzyszenia (rodzaje i ich cechy, sposób zakładania), partie polityczne (doktryny polityczne, przykłady w Polsce), postawa obywatelska, opinia publiczna (czynniki kształtujące, sposoby wyrażania, procedury badawcze), rozwiązywanie sporów, prawa obywateli w stosunku do organów władzy/urzędów, Solidarność (przyczyny powstania, charakter ruchu, działalność w latach 1980-1989), obrady Okrągłego Stołu (uczestniczące strony, skutki z uwzględnieniem przebiegu początku transformacji ustrojowej), mniejszości w Polsce (narodowe, etniczne, grupy migrantów); człowiek

w społeczeństwie: role społeczne, grupy społeczne (cechy, rodzaje, przykłady), struktura społeczna, normy (rodzaje, przykłady, źródła), społeczeństwo otwarte i zamknięte (przykłady postaw).

Ustrój Polski

Zasady ustrojowe i przejawy ich realizacji; konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela Polski; prawo (funkcje, podstawowe zasady, rodzaje prawa, źródła, hierarchia aktów prawnych, procedury przyjmowania konstytucji, umów międzynarodowych, ustaw, rozporządzeń, aktów prawa miejscowego); organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji); organy kontroli państwowej i ochrony prawa (zadania, kompetencje); wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze).

Aktualności

Wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 października 2016 r.

Źródła

1. Podręczniki do *wiedzy o społeczeństwie* dopuszczone do użytku przez Ministra Edukacji Narodowej. W przypadku podręcznika KOSS (red. Merta T., Pacewicz A., Centrum Edukacji Obywatelskiej) źródłem są następujące rozdziały:
  - a) cz. 1 (wyd. 2015): I.3-5, II.1-4, III.1-4, IV.1-4, V.1-6, VI.1-4, Słowniczek.
  - b) cz. 2 (wyd. 2016): VII.1-4, VIII.1-4, Kalendarium: świat i Polska 1945-2015 (tylko w odniesieniu do Solidarności i Okrągłego Stołu) i Słowniczek.
2. Dowolny atlas zawierający mapę polityczną świata, mapę Europy z przypisanymi im stolicami i flagami, mapę Polski z podziałem na województwa i ich stolice.
3. Przekazy medialne (telewizyjne, prasowe, radiowe, internetowe, zarówno informacyjne jak i publicystyczne) opublikowane/nadane od 1 października 2016 r.

Etap rejonowy – test

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności określone w zakresie wymagań na etap szkolny.

Wiadomości

Uczestnicy Konkursu powinni:

- opanować zagadnienia wymagane na etapie szkolnym, w tym śledzić wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie,
- dokładnie poznać zapisy wybranych fragmentów Konstytucji RP oraz refleksji nad istotą Konstytucji,
- poznać opis, przyczyny, skutki i sposoby rozwiązania problemów migracji, rozwoju i konfliktów,
- poznać wybrane pojęcia i procesy gospodarcze.

Dokładny zakres wymagań stanowią poniższe zagadnienia.

Powtórzenie

Wiadomości wskazane w zakresie wymagań na test etapu szkolnego zawarte w źródłach wskazanych w zakresie wymagań na test etapu szkolnego.

Konstytucja

Znajomość obowiązującej Konstytucji RP w zakresie preambuły oraz rozdziałów I (Rzeczpospolita), II (Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela), III (Źródła prawa) oraz zakresu tematycznego pozostałych rozdziałów; wspólne treści różnych konstytucji; sposoby zapewnienia osiągnięcia stanu zapisanego w ustawie zasadniczej; prawa pozytywne i negatywne; państwo prawa a demokracja; ograniczenia działań prawodawcy.

Źródła

1. [Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.](#) (z późniejszymi zmianami; preambuła i rozdziały I, II, III).

2. [*Po co ludziom konstytucja?*](#), Ewa Łętowska, Warszawa 1995, rozdziały:
  - a) Wprowadzenie (s. 7-9),
  - b) Co zazwyczaj pisze się w konstytucjach (s. 13-15),
  - c) O anemii konstytucji, czyli jak regulować podstawowe prawa i wolności obywatelskie (s. 15-25),
  - d) Czy „prawo” i „wolność” to jest to samo? (s. 25-27),
  - e) Konieczność czy mit (s. 101-110),
  - f) Skazani na naukę (s. 110-115),
  - g) Zmagania z czasem: dlaczego w demokracji trudno o dobre prawo (s. 115-117),
  - h) Co wolno twórcom prawa (s. 118-125).

W trakcie zapoznania się ze źródłem należy zwrócić uwagę, że zostało ono napisane przed przyjęciem obowiązującej Konstytucji RP. Tym samym zawarte w źródle odniesienia do stanu prawnego mogą być nieaktualne. Jednocześnie źródło należy traktować jako wskazanie ogólnych zasad dot. prawa konstytucyjnego. W treści zadań konkursowych zostanie wskazane, czy odpowiedzi powinny być udzielone wyłącznie na podstawie aktualnego stanu prawnego.

3. *KOSS. Podręcznik i ćwiczenia* (cz. 1. i 2.), red. Merta T., Pacewicz A., Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015 i 2016, rozdziały IV.2, V.1, VII.1-3 i Słowniczek.
4. Przekazy medialne (telewizyjne, prasowe, radiowe, internetowe, zarówno informacyjne jak i publicystyczne) opublikowane/nadane od 1 października 2016 r.

Europa i świat

Migracje: opis zjawiska (rodzaje, formy, przebieg, szlaki, pozycja migranta w społeczeństwie, polityka migracyjna), przyczyny, skutki (dla migrantów, dla państw docelowych i pochodzenia), sposoby niwelowania problemu (instytucje wspierające migrantów i przykłady podejmowanych przez nie działań).

Warunki życia i rozwój: opis zjawiska (rodzaje rozwoju: gospodarczy, społeczny, poziom rozwoju państw, HDI), demokracja a rozwój, sposoby poprawy warunków życia (pomoc humanitarna, współpraca rozwojowa, mikrokredyty), nierówności wewnątrz społeczeństw (rodzaje: dochodowe vs majątkowe, aktualny i historyczny poziom w Europie i USA, relacja pomiędzy stopą wzrostu gospodarczego, stopą zwrotu z kapitału i nierównościami majątkowymi, sposoby ograniczenia nierówności majątkowych).

Współczesne konflikty między- i wewnątrzpaństwowe, terroryzm oraz łamanie praw człowieka: opis zjawiska (miejsca występowania, zaangażowane strony, kluczowe wydarzenia), przyczyny, skutki (dla walczących stron, dla otoczenia konfliktu), sposoby ograniczania problemu (przez instytucje i państwa, np. ONZ, NATO, przez organizacje pozarządowe).

Źródła

1. Wybrane materiały CEO opracowane na potrzeby kursów do kursu „Edukacja globalna z klasą” oraz „Szkoła pełna zasobów”:
  - a) [*Migracje na świecie*](#), Kinga Białek,
  - b) [*Wybory konsumenckie a zużycie energii*](#), Anna Rok,
  - c) [*Etyka w biznesie międzynarodowym*](#), Anna Paluszek,
  - d) [*Etyka w produkcji ubrań*](#), Katarzyna Szeniawska, Marta Minakowska,
  - e) [*Dlaczego Afryka się nie rozwija?*](#), Adam Leszczyński,
  - f) [*Chiny – kraj kontrastów i wyzwań w skali MEGA*](#), Piotr Bielski.
2. [*Mikrokredyt polityczny*](#), Adam Leszczyński, Krytyka Polityczna.
3. Audycje radiowe:
  - a) [*Nowy raport o HDI*](#), Światopogląd (z dn. 15.03.2013), TokFM,
  - b) [*Raport o stanie świata*](#), Program 3 Polskiego Radia, w okresie od dnia etapu szkolnego do 08.01.2017 r.
4. Wystąpienia z konferencji TED (dostępne są napisy w języku polskim):

- a) [Dolny miliard](#), Paul Collier,
  - b) [Pomóżmy uchodźcom rozkwitnąć, a nie tylko przeżyć](#), Melissa Fleming,
  - c) [Nierówność ekonomiczna szkodzi społeczeństwom](#), Richard Wilkinson,
  - d) [Nowe spojrzenie na kapitał w XXI wieku](#), Thomas Piketty (0:00-15:47),
  - e) [Niech mój zbiór danych zmieni Wasz zbiór przekonań](#), Hans Rosling.
5. KOSS. ... (cz. 2.), rozdziały IX.1-IX.2, X.1-X.4 i Słowniczek.
6. Przekazy medialne (telewizyjne, prasowe, radiowe, internetowe, zarówno informacyjne jak i publicystyczne) opublikowane/nadane od 1 października 2016 r.

Gospodarka

Działanie rynku: popyt/podaż a wielkość popytu/podaży; czynniki wpływające na popyt i podaż; dobra substytucyjne i komplementarne; dobra normalne i podrzędne; równowaga rynkowa; krzywe popytu i podaży a korzyści dla konsumentów i kosztów dla producentów; koszt alternatywny; nadwyżka konsumenta/producenta; bezzwrotna strata społeczna; formy rynku (konkurencja doskonała, konkurencja monopolistyczna, oligopol, monopol) i ich wpływ na krzywe popytu/podaży, na punkt równowagi, na zysk ekonomiczny oraz na efektywność rynku; zawodność rynku (ograniczenia konkurencji, efekty zewnętrzne, wspólne zasoby) i rola państwa w jej ograniczaniu.

Gospodarka w skali makro: wzrost gospodarczy (ruch okrężny dóbr, usług i płatności oraz obliczanie PKB metodą dochodową i wydatkową, składniki PKB, wpływ inflacji na PKB, PKB per capita, budżet państwa, ograniczenia w stosowaniu PKB); rynek pracy (stopa bezrobocia a siła robocza); inflacja (wskaźnik cen dóbr konsumpcyjnych, optymalny poziom zmian cen, mechanizm powstawania i skutki: deflacji, hiperinflacji, stagflacji); inflacja a wzrost gospodarczy (podejście klasyczne i keynesowskie, polityka pieniężna i fiskalna).

Źródła

1. Wybrane nagrania z Khan Academy:
  - a) z tematu [Podaż, popyt i równowaga rynkowa](#): serie (tu i dalej: jako seria rozumiane są wszystkie nagrania, do których kieruje link) [Krzywa popytu](#), [Krzywa podaży](#), [Równowaga rynkowa](#) wszystkie
  - b) nagranie [Zysk ekonomiczny kontra zysk księgowy](#)
  - c) z tematu [Konsument i nadwyżka producenta](#): seria [Konsument i nadwyżka producenta](#), nagranie [Opodatkowanie i bezzwrotna strata społeczna](#), nagranie [Negatywne efekty zewnętrzne](#), nagranie [Tragedia wspólnego pastwiska](#)
  - d) z tematu [Formy konkurencji](#): seria [Doskonała konkurencja](#), nagrania [Podstawy monopolu](#) i [Optymalizacja cenowa monopolisty](#) z serii Monopol, seria [Pomiędzy idealną konkurencją a monopolem](#)
  - e) nagrania nieobowiązkowe-rekomendowane, przedstawiające popyt i podaż w kategoriach kosztu alternatywnego i krańcowych korzyści: seria [Granica możliwości produkcyjnych](#)
  - f) z tematu [PKB – pomiar dochodu narodowego](#): seria [PKB \(czyli GDP\) i model okrężnego przepływu dochodów i wydatków](#), nagrania [Spojrzenie na PKB z perspektywy dochodu i wydatków](#), [Składniki PKB](#), [Przykłady rozliczania PKB](#), [Realny i nominalny PKB](#)
  - g) z tematu [Inflacja – mierzenie kosztów utrzymania](#): nagranie [Wprowadzenie do inflacji](#), serie [Scenariusze inflacyjne i deflacyjne](#)
  - h) z tematu [Zagregowany popyt i zagregowana podaż](#): serie [Polityka pieniężna i fiskalna](#), [Myślenie keynesowskie](#)
2. [Dla PKB czas na emeryturę](#), Jan Cipiur, obserwatorfinansowy.pl.
3. KOSS. ... (cz. 2.), rozdziały XI.1-5, XII.1-2, XII.4-5i Słowniczek.
4. Przekazy medialne (telewizyjne, prasowe, radiowe, internetowe, zarówno informacyjne jak i publicystyczne) opublikowane/nadane od 1 października 2016 r.

Etap rejonowy – projekt

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności określone w zakresie wymagań na etap szkolny oraz następujące umiejętności: planowanie pracy; wyszukiwanie, selekcjonowanie i analizowanie źródeł informacji; rozpoznawanie problemów; planowanie sposobów zbadania i rozwiązania problemu; przeprowadzenie oraz dokumentowanie badania i przedstawienie jego wyników; ocenianie; dokonywanie wyboru; wyciąganie wniosków; formułowanie i uzasadnianie własnego stanowiska.

Etap wojewódzki – test

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności określone w zakresie wymagań na etap szkolny.

Wiadomości

Uczestnicy Konkursu powinni:

- opanować zagadnienia wymagane na etapach szkolnym i rejonowym, w tym śledzić wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie,
- poznać zasady funkcjonowania Unii Europejskiej,
- poznać zagadnienia związane z pełnieniem przez człowieka różnych ról w gospodarce,
- poznać zasady tworzenia firmy zgodnie z metodologią szablonu modelu biznesowego i budowania rynku oraz zasady przedsiębiorczości społecznej.

Dokładny zakres wymagań stanowią poniższe zagadnienia.

Powtórzenie

Wiadomości wskazane w zakresie wymagań na testy etapów szkolnego i rejonowego zawarte w źródłach wskazanych w zakresie wymagań na testy etapów szkolnego i rejonowego.

Unia Europejska

Cele UE i geneza integracji; etapy integracji (integracja sektorowa, np. EWWiS, vs integracja powszechna, np. UE; metoda podejmowanie decyzji narodowa, np. Rada UE, vs wspólnotowa, np. PE; stopniowe przekazywanie kompetencji: unia celna – wspólny rynek – unia gospodarcza i walutowa); działania na rzecz urzeczywistnienia wspólnego rynku; rozszerzenia terytorialne (dotychczasowe i planowane); Brexit; warunki członkostwa; przebieg procedury akcesji; instytucje (Rada Europejska, Rada, Parlament, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości): zadania, kompetencje, skład, powołanie, zasady działania; Unia Gospodarcza i Walutowa: geneza, etapy budowy, kryteria członkostwa (bez wartości liczbowych), członkowie; dziedziny kompetencji (wyłącznych, dzielonych) i przykłady działań w nich realizowanych; perspektywa finansowa i budżet: wpływy, wydatki; obywatelstwo: obywatelstwo UE a państwowe, prawa obywateli UE, wpływ obywateli na UE; problemy i wyzwania stojące przed UE; plan inwestycyjny dla Europy; ruchy skrajne (UKIP, Front Narodowy, Podemos, Partia Wolności, Duńska Partia Ludowa, Szwedzcy Demokraci, Partia Finów, Alternatywa dla Niemiec, Wolnościowa Partia Austrii, Flamandzki Interes, Partia Ludowa Nasza Słowacja, Ruch 5 Gwiazd, Jobbik, Syriza, Żółty Świt) – kraje działania, liderzy, kontrowersyjne postulaty, orientacja polityczna, wysokość poparcia.

Źródła

1. [Europa w 12 lekcjach](#), Pascal Fontaine, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2014. W przypadku udostępnienia nowego wydania do końca stycznia 2017 r., na stronie internetowej Konkursu zostanie opublikowana informacja, czy uczestników Konkursu obowiązuje znajomość wydania z 2014 r. czy nowszego.
2. [Plan inwestycyjny dla Europy](#), Komisja Europejska.
3. Przekazy medialne:
  - a) artykuł [Kto, gdzie i jak rozsądza wspólną Europę](#), Gazeta Wyborcza,
  - b) artykuł [Europa daleka od demokracji](#), Wojciech Sadurski, Gazeta Wyborcza.

4. *KOSS. Podręcznik i ćwiczenia* (cz. 2.), red. Merta T., Pacewicz A., Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2016, rozdziały IX.3-5 i Słowniczek.
5. Przekazy medialne (telewizyjne, prasowe, radiowe, internetowe, zarówno informacyjne jak i publicystyczne) opublikowane/nadane od 1 października 2016 r., ze szczególnym uwzględnieniem informacji dotyczących wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej.

Człowiek w gospodarce

Konsument, pracownik, inwestor i podatnik: prawa konsumenta (gwarancja, zgodność towaru z umową, sprzedaż poza lokalem przedsiębiorstwa, obowiązki sprzedawcy, instytucje kontrolujące przestrzeganie praw), pracownik (obowiązki i prawa pracownika w różnych formach zatrudnienia: umowa o pracę, umowa-zlecenie, umowa o dzieło, samozatrudnienie), inwestor (działanie banków komercyjnych; oferta banków: kredyty, lokaty, karty, rachunki osobiste, realizowanie transakcji; procent prosty i składany; giełda papierów wartościowych: przedmiot obrotu, indeksy, uczestnicy rynku, dywidenda, sprzedaż przy wysokim kursie, krótka sprzedaż), podatnik (rodzaje podatków, stawki podatków PIT, CIT, VAT oraz sposób ich naliczania).

Źródła

1. [Vademecum konsumenta](#), Krzysztof Lehmann, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, 2015.
2. Broszura [Formy zatrudnienia](#), Państwowa Inspekcja Pracy.
3. Wybrane prezentacje z serwisu Narodowego Banku Polskiego *NBPportal*:
  - a) [System bankowy](#)
  - b) [Instrumenty Giełdy Papierów Wartościowych](#) (slajdy 1-4, 6-7)
4. *KOSS. ...* (cz. 2.), rozdziały XI.1-5, XII.1-2, XII.4-5i Słowniczek.
5. Przekazy medialne (telewizyjne, prasowe, radiowe, internetowe, zarówno informacyjne jak i publicystyczne) opublikowane/nadane od 1 października 2016 r.

Przedsiębiorczość

Przełomowe wydarzenia w rozwoju przedsiębiorczości i pierwszych korporacji; różnice między startup'em a korporacją (planowanie działalności, model biznesowy, przebieg zakładania firmy, struktura firmy, rola założycieli, umiejętności i wiedza potrzebne przedsiębiorcy); przebieg budowania rynku (rozpoznanie rynku, weryfikacja rynku, zwroty, weryfikacja hipotez, pozyskiwanie klientów, tworzenie firmy); szablon modelu biznesowego (cel – po co nam szablon?, 9 elementów i zależności między nimi, sposób tworzenia modelu); propozycja wartości (zasady tworzenia, różne podejścia do tworzenia: techniczne vs rynkowe, użyteczne czynniki: rozwiązywanie problemów i zaspokajanie potrzeb klientów, korzyści dla klientów, dopasowanie produktu do potrzeb rynkowych, najprostszy produkt gotowy do użycia); grupa docelowa (charakterystyka grupy: potrzeby, korzyści, oczekiwania, otoczenie; profil klienta; wiele grup docelowych, rodzaje rynków i ich przykłady: istniejący, odnowiony, nowy, skopiowany; charakterystyka rynków; rynki jednostronne i wielostronne); kanały dystrybucji (rodzaje: fizyczny vs wirtualny, pośredni vs bezpośredni, przykłady, struktura kosztów i przychodów); relacje z klientami (etapy budowania relacji: pozyskiwanie, utrzymywanie, rozwijanie, przykłady działań i strategii na każdym etapie, koszt pozyskania klienta, wartość klienta); strumienie przychodów (modele przychodów: sprzedaż produktu, opłata za użytkowanie, abonament, wypożyczanie, licencjonowanie, opłata za pośrednictwo, zarabianie na reklamach; przykłady stałych i dynamicznych strategii cenowych; okoliczności wpływające na strategię cenową); partnerzy (wkład i rola partnerów, formy współpracy, ryzyko związane z partnerstwami i inwestorami, przykłady partnerstw); zasoby (rodzaje i przykłady: finansowe, fizyczne, intelektualne, ludzkie); koszty (jednostkowe, zmienne, stałe); formy prowadzenia działalności gospodarczej; rejestracja działalności gospodarczej.

Przedsiębiorczość społeczna: kryteria uznania za działalność ekonomii społecznej; cele; przykłady działań; formy prawne prowadzenia działalności (fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie, spółdzielnie socjalne, centra integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych).

Źródła

11. [How to build a startup](#), Udacity. Dostęp do kursu wymaga rejestracji. Nagrania zawierają napisy w języku polskim.
12. Wybrane artykuły zamieszczone w serwisie ekonomiaspoleczna.pl:
  - a) [Co to jest ekonomia społeczna?](#),
  - b) [Podmioty ekonomii społecznej](#),
  - c) studia przypadków (uczestników obowiązuje znajomość wszystkich podstron danego przypadku w zakresie umożliwiającym dokonanie krótkiej charakterystyki i uogólnienie wskazanych przykładów w zakresie omówionym w źródłach wskazanych powyżej):
    - [Jarosław – franczyza na podpałkę](#)
    - [Poznań Piątkowo – „Tajemniczy ogród”](#)
    - [Inowrocław – Flandria](#).
13. KOSS. ... (cz. 2.), rozdział XII.2.

Etap wojewódzki – zadanie zespołowe

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności określone w zakresie wymagań na etap szkolny i w projekcie, a także umiejętność pracy zespołowej.

Wiadomości

Uczestnicy Konkursu powinni opanować:

- zagadnienia wskazane w zakresie wymagań na test etapu wojewódzkiego w części dotyczącej przedsiębiorczości, które będą podstawą wykonania zadania,
- zagadnienia wskazane w pozostałych częściach zakresu wymagań na testy etapów szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego

w oparciu o źródła wskazane w zakresie wymagań.

ZAŁĄCZNIKI

Nr 1 – oświadczenie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia

Punkty 1-2 oświadczenia są niezbędne do udziału dziecka w Konkursie Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej. Wyrażenie zgody o której mowa w punkcie 3. nie ma wpływu na możliwość udziału dziecka w ww. programie.

Ja, niżej podpisany/a.....

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

zameldowany/a w.....

(ulica, numer domu i mieszkania, kod pocztowy, miejscowość rodzica/opiekuna prawnego)

oświadczam, że

1. wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych syna/córki ..... w zakresie:

(imię i nazwisko syna/córki)

imię, nazwisko, szkoła, klasa, adres e-mail, data urodzenia, miejsce urodzenia, informacja o ew. niepełnosprawności lub chorobie przewlekłej, wyniki uzyskane na poszczególnych etapach Konkursu i ich częściach

przez Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej (zwaną dalej CEO) z siedzibą w Warszawie przy ul. Noakowskiego 10 postępującą się nr NIP 525-17-26-659 i REGON 012433534, w celach informacyjnych programu Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej oraz realizacji i sprawozdawczości finansowej tego Konkursu, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2014 r. poz. 1182). Wiem, że przysługuje mi prawo dostępu do danych syna/córki oraz do ich poprawiania. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do przystąpienia do Konkursu.

Dane zostaną udostępnione właściwemu miejscowo Kuratorium Oświaty w celach związanych z udziałem syna/córki w Konkursie oraz sponsorowi Konkursu w celu sprawozdawczości finansowej Konkursu.

Dane syna/córki w zakresie:

imię, nazwisko, szkoła, wyniki uzyskane na poszczególnych etapach Konkursu i ich częściach

zostaną opublikowane na stronie internetowej Konkursu w celu przekazania informacji nt. uzyskanego wyniku oraz kwalifikacji do kolejnego etapu Konkursu.

2. zapoznałem/am się z regulaminem Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej i akceptuję wszystkie jego postanowienia.

(miejscowość i data)

(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

3. wyrażam zgodę na nieodpłatne wykorzystanie przez Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej całości lub fragmentów projektu syna/córki, którego wykonanie jest częścią etapu rejonowego Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej. Ponadto wyrażam zgodę na jego upublicznianie i rozpowszechnianie w sposób umożliwiający dostęp w miejscu i czasie indywidualnie wybranym, w szczególności poprzez umieszczenie w internecie.

(miejscowość i data)

(podpis rodzica/opiekuna prawnego)